

CAPUT IV.

De Interdicto.

DUBIUM I.

Quid sit, et quotuplex.

328. *Quid est interdictum.* — 329. *Quotuplex est.* — 330. *An interdicta civitate, interdicuntur suburbia. Et an ecclesiae regularium.* — 331. *Qui eximantur ab interdicto generali personali. Et an, interdicto clero, interdicuntur religiosi, vel clericis non habentibus beneficium aut officium.* — 332. *Quid, si interdicuntur cives aut civitas.*

Quid sit interdictum.

328. — « Resp. I^o. Est censura ecclesiastica prohibens divinorum officiorum sacramentorum aliquorum, et ecclesiasticae sepulturae usum, quatenus talis est. — Quod addo, quia excommunicatio eodem privat, quatenus est communio cum fidelibus; suspensio vero pro prie non illum usum, sed exercitium potestatis ecclesiasticae impedit. — Vide Laymann¹, Bonacina².

Quotuplex sit.

329. — « Resp. II°. Interdictum dividitur: — 1°. In *locale*, quod immediate locum afficit; et in *personale*, quod immediate afficit personas; et in *mixtum*, quod immediate afficit locum et ejus incolas. — Differt autem locale a personali, quod in illo, participatio sacrorum officiorum tum indigenis, tum alienigenis, non absolute, sed in loco tantum interdicto; in hoc vero, certis personis aut communiatiti prohibetur absolute, et in omni loco.

— 2°. Interdictum tam locale, quam personalis, subdividitur in generale et particulare. — *Generale* est, quo locus generalis (v. gr. civitas, provincia), vel quo communitas (v. gr. collegium, etc.) interdicitur. — *Particulare*, quo locus

aut persona particularis, aut particularis interdicuntur».

« Unde resolvet:

330. — « 1°. Interdicta civitate, interdicuntur etiam suburbia; et interdicta parochia, etiam sacellum vel coemetarium contiguum, quia accessorium sequitur naturam principalis».

Ita ex cap. *Si civitas, de sent. excom.*, in 6°, ubi etiam habetur quod, interdicta civitate per interdictum locale generale, sunt pariter interdictae ecclesiae exemptae regularium; nam alias interdictum esset elusorium^{a)}. Vide Salmant.³ Et hoc interdictum etiam clerici et regulares tenentur servare; immo idem episcopus, qui illud tuit: excepto Pontifice. Salmant.⁴ (Sed vide dicta Lib. IV, n. 61, v. *Infertur* 3°).

331. — « 2°. Interdicto populo, non interdicuntur illi qui non sunt pars populi, ut studiosi, clerici, peregrini, etc. ».

Ita Salmant.⁵ cum Bonacina, Coninck, Avila, Lezana, Cornejo^{a)}, etc., communiter. — Et sic e converso, interdicto clero, non veniunt laici, ex cap. *Si sententia, de sent. excom.*, in 6°.

Hic autem notandum, quod ab interdicto personali generali eximuntur: 1°. Episcopi (qui eximuntur etiam a suspensione

Interdicta civitate, interdicuntur suburbia,

et ecclesiae regularium.

Quinam eximuntur ab interdicto personali generali.

¹ Lib. 1, tr. 5, part. 4, cap. 1, n. 1. — ² Disp. 5, de Interdicto, part. 1, num. 1. — ³ Tr. 10, cap. 6, num. 9. — ⁴ Tr. 10, cap. 6, n. 8. — ⁵ Loc. cit., n. 15 et 16. — Bonac.,

330. — a) Cap. *Si civitas*, non loquitur de ecclesiis exemptis regularium; sed rationem profecto habet cur istae comprehendantur in interdicto locali generali, scilicet: « ne vilipendi valeat sententia interdicti, ... expedit interpretationem fieri latiorem ». In Trident. autem, sess. 25, de regular., cap. 12, quod

citant etiam Salmant., revera haec habentur: « Censurae et interdicta, nedum a Sede Apostolica emanata, sed etiam ab ordinariis promulgata, mandante episcopo a regularibus in eorum ecclesiis publicentur atque serventur ».

331. — a) Cornejo, quidquid investigare potuerim, haec non habet.

generali). — 2º. Infantes et amentes, dolii incapaces: privantur tamen ecclesiastica sepultura. — 3º. Innocentes, statim ac alibi domicilium collocant. — 4º. Exteri, etsi per multum tempus inter illos cives habitent. — Vide Salmant.¹.

« Nec, interdicto clero, interdicuntur religiosi; quia in favorabilibus tantum nomine cleri comprehenduntur ».

Ita tenendum cum Salmant.². — Nisi religiosi beneficium vel officium in illo populo haberent. Salmant.³.

Notandum etiam quod, interdicto clero,

non veniunt clerici, qui non gaudent privilegio fori; nec alii clerici, qui ibi non habent beneficium aut officium. Nam hi non constituunt unum corpus cum clero. — Salmant.⁴.

332. — « 3º. Si dicatur: *Cives (v. gr.) Colonenses sunt interdicti*, si nusquam possunt interesse divinis (nisi tamen desinat esse istic cives, nec causam dederint interdicto). — Contra vero, si civitas interdicto subjiciatur, licet civibus aut incolis, qui causam interdicto non dederunt, alio ire et istic divinis interesse ».

Quid, si
interdicantur
cives,
aut civitas.

DUBIUM II.

Qui sint Effectus Interdicti.

333. *Effectus interdicti sunt: I. Prohibitio divinorum officiorum. — 334. II. Prohibitio sacramentorum, excepto Baptismo, etc. — 335. III. Prohibitio sepulturae. — 336. IV. Pecatum mortale, quod committitur a violantibus interdictum. — Item irregularitas, quae incurritur a clericis; et excommunicatio a religiosis.*

¹ Tr. 10, cap. 6, num. 18 et seqq. — ² Tr. 10, cap. 6, num. 17. — ³ Loc. cit., num. 16. — ⁴ Palau, tr. 29, disp. 5, punct. 4, § 2, n. 1. — ⁵ Suar., de Censur., disp. 34, sect. 3, v. Condito 3. — ⁶ Bonac., disp. 5, de Interdictio, punct. 4, a n. 1. — ⁷ Holz., loc. cit.

niunt etiam eremitoria et hospitalia, auctoritate episcopi erecta; non vero oratoria privata saecularium. — Ita Salmant.⁵ communiter.

Dicitur autem: *exclusis interdictis*; modo (intelligitur) sint denuntiati: ex concilio Constantiensi. Et intelligitur tam de dantibus causam interdicto, quam interdictis personaliter. Quare, si interdicti post monitionem exire nolint, et canon Missae incoepitus non sit, cessandum a celebrazione; aliter celebrans incurret irregularitatem. Hoc tamen procedit, si celebretur in loco interdicto; quia ibi non censemur data facultas celebrandi, nisi, exclusis, etc. — Secus vero, si celebratio fiat in loco non interdicto; ut dicunt Holzmann⁶; et Mazzotta⁷ cum Suarez. Unde ait Holzmann cum alio auctore, quod tunc debet expelli interdictus. Si vero nequeat expelli, non tenetur celebrans cessare; quia id nullibi praecipitur, sicut praecipit de excommunicatis vitandis.

⁸ Tr. 10, cap. 6, n. 50. — ⁹ Loc. cit., n. 56. — ¹⁰ De Poenis eccles., num. 281. — ¹¹ Tr. 8, disp. 4, qu. un., cap. 2, § 1, v. Condito 3. — ¹² Suar., disp. 34, sect. 2, num. 9 et 10. — ¹³ Holz., loc. cit.

¹ Salmant., loc. cit., n. 17, aiunt religiosum interdicto subjici qui, segregatus a com-

munitate sua, habet officium aut beneficium in loco cuius clerus est interdictus.

Exceptiones.

« Permittitur tamen, ut in festis Natalis Domini, Paschae, Pentecostes, Assumptionis [B. Virginis] « et per octavam Corporis Christi, divina officia cantentur solemniter, admissis etiam interdictis: dummodo qui causam interdicto dederrunt altari nec appropinquent, nec ve- niant ad offertorium vel communio- nem ».

Hinc, his diebus, interdicti tenentur audire Missam. Qui vero privilegium habent audiendi, possunt etiam abstinere ab audiendo Sacro^a, se conformando juri communii. — Salmant.¹ cum Cornejo, Diana, Cano, Coninck, Avila, etc.

Regulares autem possunt admittere ad divina officia famulos, procuratores, advocates, operarios, beatas, tertiarios, si hi non sint specialiter interdicti, nec causam interdicto dederint.

334. — « IIº. Prohibitio administrationis sacramentorum.

« Excepto Baptismo, Confirmatione et « Poenitentia » [Ut habetur ex cap. Alma mater, de sent. excom., in 6º. Et Baptismus conferri potest etiam solemniter, ut Salmant.² cum communii; atque a ministro interdicto generaliter, non autem specialiter. Salmant.³. Et idem dicitur de sacramento Poenitentiae⁴] « quae omnibus permittuntur: — iis exceptis qui « interdicto causam dederunt, etiam au-

¹ Tr. 10, cap. 6, n. 14. — ² Cornejo, disp. 2, § 2, qu. 1. — Diana, part. 1, tr. 11, resol. 2, et part. 4, tr. 4, resol. 80. — ³ Coninck, disp. 17, dub. 2, n. 28. — ⁴ Avila, part. 5, disp. 4, sect. 2, dub. 6. — Cap. Alma mater, cum cap. Quoniam 19, ejusd. tit. — ⁵ Loc. cit., n. 34. — ⁶ Loc. cit., num. 35. — ⁷ Loc. cit., n. 38. — ⁸ Loc. cit., n. 41 et seqq. — ⁹ Loc. cit., n. 44. — ¹⁰ Tr. 10, cap. 6, n. 48. — ¹¹ Sanchez., de Matr., lib. 7, disp. 8, num. 1 et 5. — ¹² Coninck, disp. 17, dub. 2, num. 48. — ¹³ Laym., lib. 1, tr. 5, part. 4, cap. 2, n. 1. — ¹⁴ Suar., disp. 38, sect. 1, n. 52. — ¹⁵ Loc. cit., num. 47. — ¹⁶ Coninck, loc. cit. — ¹⁷ Laym., loc. cit. — ¹⁸ Palau, tr. 29, disp. 5, punct. 4, § 1, n. 25. — ¹⁹ Avila, part. 5, disp. 4, sect. 1, dub. 6.

333. — a) Diebus festis, quae a jure non excipiuntur. Praeterea exemptio ista non vallet pro clericis et religiosis, dicunt auctores citati.

334. — a) Salmant., loc. cit., n. 37, haec habent ubi de sacramento Poenitentiae tractant: praeterea limitatio: nisi praestent satisfactionem vel cautionem, videtur referri apud Salmant., non quidem ad interdictos specialiter, sed ad illos quorum culpa, dolo, auxilio, admissum est scelus propter quod latum est interdictum.

b) Croix, lib. 7, n. 201, de casu longe diverso loquitur. — Praeterea Suarez, de Censuris, disp. 33, sect. 1, n. 18 et seqq.; Dicastillus, disp. 5, n. 130 et seqq., negant Extremam Unctionem posse dari tempore interdicti vel

« xilio, consilio vel favore ». [Et exceptis personaliter et specialiter interdictis: nisi prius praestent satisfactionem debitam, si possint; aut si non possint, cautionem saltem juratoriam. Salmant.²⁰].

« Eucharistia tamen potest dari mortis et deferri cum lumine et campana ».

An autem clerici, quibus conceditur Missam audire, ut supra, possint communicare? — Adest duplex sententia: vide Salmant.⁵.

Tenent autem Salmant.⁶, sacramenta Ordinis et Extremae Unctionis non posse recipi ab interdictis, nec tempore interdicti. — Sed quoad Extremam Unctionem, contradicit Croix^b cum Suarez^b et Dicastillo^b. — Religiosos autem commune est, tempore interdicti posse recipere communionem et Extremam Unctionem. Salmant.⁷ cum Laymann^c, Palao^c, Navarro^c, etc.

« Nec improbabile est interdictis licere contrahere matrimonium; ut Sanchez, Coninck et Laymann docent (contra Suarez). — Quia hoc sacramentum secundum substantiam, non ab Ecclesia, sed ab ipsis contrahentibus ministratur ».

Et merito hanc sententiam probabiliorem^d putant Salmant.⁸ cum Coninck, Laymann, Palao, Avila, etc.; ex cap. Capellanus, de feriis, ubi dicitur, matrimoni.

De Eucha-
ristia.

De Ordine
et Extrema
Unctione.

De Matr-
rimonio.

10

monium quocumque tempore posse contrahi^{e)}.

Nota deinde hic cum Salmant.¹ quod si interdictum sit latum ex sententia iusta, quae videbatur justa secundum probata, in foro externo debet servari; sed non in interno: quare cessante scandalio, possunt audiri Sacra, recipi sacramenta. — Religiosi tamen, quando interdictum servatur ab ecclesia cathedrali vel matrice, tenentur illud servare; etiamsi illud sit nullum ex quocumque capite, ex *lement. 1, de sent. excom.* Vide Salmant.²

^{a) sum effectus: Prohibitio sepulturae ecclesiasticae.} 335. — « III°. *Prohibitio sepulturae ecclesiasticae*, etiam respectu infantium et amentium. — Excipe tamen clericos, qui in interdicto locali, si nominatim interdicti non sunt, nec interdictum violarunt, possunt cum silentio sepeliri. Laymann³ ».

Clerici igitur, in interdicto generali locali vel personali, possunt sepeliri in ecclesia^{a)}, etiam cum Missa; sine tamen pompa. In ecclesia vero specialiter interdicta possunt sepeliri sine Missa. Salmant.⁴ cum Covarruvias^{b)}, Palao, etc. Laici tamen sepeliendi sunt in loco non sacro, etiam infantes; et si forte ibi sepulti sint, exhumari debent. Cessante autem interdicto, omnes in loco sacro reponendi. Salmant.⁵ cum communi.

¹ Tr. 10, cap. 6, n. 30. — ² Loc. cit., n. 30 et 31. — ³ Loc. cit., cap. 2, n. 2. — ⁴ Loc. cit., n. 75. — ⁵ Palaus, tr. 29, disp. 5, punct. 4, § 3, n. 8 et seqq. — ⁶ Loc. cit., n. 69. — ⁷ Loc. cit., n. 80. — Bonac., disp. 5, de Interd., punct. 7, n. 3 et 4. — Palaus, loc. cit., punct. 5, n. 2 et 3. — ⁸ Loc. cit.,

^{c)} Cap. *Capellanus* hoc profecto dicit, sed loquens de temporibus feriatis.

^{335. — a)} Vel quolibet loco sacro.

^{b)} Covarruvias, *in cap. Alma mater, part. 2, § 2, n. 7, v. Clericis*, haec scribit: « Clericis etiam decedentibus qui interdictum servaverint, concessum est ut absque campanarum pulsatione, cessantibus solemnitatibus, cum silentio in coemeterio ecclesiae sepeliantur;.. id vero ita intelligendum est, ut procedat in generali interdicto, vel in speciali quoad clericos illius ecclesiae ».

336. — « IV°. *Clerici violantes interdictum, peccant mortaliter* ».

Ita etiam Salmant.⁶ Sed excusat parva materia, nempe si clerici exerceant functiones, quae a laicis fieri possunt. Bonacina, Palaus, etc. cum Salmant.⁷ Item, si brevi permittant ostium apertum. — At clerici exerceentes Ordinem sacrum, si sint specialiter interdicti, vel in loco specialiter interdicto, vel in loco generaliter interdicto, januis apertis, etc. (ut supra), peccant graviter et incurront irregularitatem. Vide Salmant.⁸ Admittentes autem laicos interdictos ad officia divina, interdicunt ipso facto ab ingressu ecclesiae, id est non ad orandum private in ipsa, sed ad exercendos ibi ordines sacros; ut dicunt Palaus, Coninck^{a)}, Laymann^{a)}, etc. cum Salmant.⁹

« Sicut etiam religiosi utriusque sexus: — qui insuper excommunicantur de facto.

« Laici vero peccant quidem graviter, si contra interdictum personale recipient sacramenta. Si vero tantum violent locale, v. gr. audiendo divina officia, probabilius est, tantum esse veniale: dummodo ipsi personaliter interdicti non sint. — Laymann¹⁰, ex Silvestro^{b)}, Soto, Avila, etc. ».

n. 81. — ⁸ Tr. 10, cap. 6, n. 87. — ⁹ Palaus, tr. 29, disp. 5, punct. 4, § 4, num. 2 et 5. — ¹⁰ Loc. cit., num. 87, 89 et 91. — ¹¹ Lib. 1, tr. 5, part. 4, cap. 3. — *Sotus*, in 4, dist. 22, qu. 3, art. 8, concl. 6. — *Avila*, part. 5, disp. 5, dub. 2, v. *Quamvis haec*.

^{a)} Coninck, *disp. 17, n. 59*; Laymann, *loc. cit., part. 4, cap. 1, n. 4*, explicant solum quid intelligatur per interdictum ab ingressu ecclesiae. Et tota citatio videtur restringi apud S. Alphonsum ad hoc punctum, licet, *locis cit.*, ceteri auctores quoad omnia concordent.

^{b)} Silvester, *v. Interdictum VI, n. 7*, ait laicos violantes interdictum peccare graviter, quando id faciunt ex contemptu, non aliter, nisi in quatuor casibus positis in clem. 1 de sepult. et in clem. Gravis, de sent excom. ».

^{a) sum effectus: Peccatum mortale patratum a violentibus interdictum.}

^{a) Qui possint interdictum ferre.}

337. — « Resp. I^o. Interdicere possunt iidem, qui excommunicare et suspen-

dere ».

Hodie episcopi sine consensu capituli (nam olim aliter erat) possunt interdicere quoscumque generaliter, aut specialiter, ex consuetudine introducta. Salmant.¹ cum Panormitano^{a)}, Suarez, Palao, Sayro, etc. — Praelati autem regulares possunt interdicere suos subditos; non autem suas ecclesias^{b)}. Salmant.² cum eisdem.

« Et quidem, ut determinata persona interdicatur, videtur requiri culpa mortalis talis ».

Eiusdem personae; ut Salmant.³ Interdictum enim personale particulare nequit imponi pro culpa aliena. — Interdictum autem ad breve tempus, in ordine ad unum tantum, vel alterum effectum, potest incurri etiam ob peccatum veniale. Salmant.⁴ cum Palao, Coninck, etc.

« Ut autem feratur interdictum locale, vel generale in communitatem, requiritur peccatum valde grave, cum contumacia commissum a capite, vel praecipuis membris; licet reliqui culpa vacent ».

^{a) Qui possint interdictum tollere.}

338. — « Resp. II°. Interdicta localia, et personalia generalia, quae jure communi sunt imposita nec reservata, possunt tolli ab episcopo, vel alio habente jurisdictionem in communitatem interdictam. — Non tamen a religiosis priuilegiatis; quia locus et communitas foro poenitentiae non subjiciuntur ».

¹ Tr. 10, cap. 6, n. 19. — *Suar.*, disp. 36, sect. 1, n. 6. — *Palaus*, tr. 29, disp. 5, punct. 3, § 1, num. 2. — *Sayr.*, lib. 5, cap. 10, num. 20, v. *Quinta*. — ² Loc. cit., num. 20. — ³ Loc. cit., n. 21. — ⁴ Loc. cit., n. 22. — *Palaus*, loc. cit., § 2, n. 9. — *Coninck*, *disp. 17, dub. 1, n. 24*. — ⁵ Tr. 10, cap. 6, n. 100. — *Suar.*, disp. 39, sect. 2, n. 16 et sect. 4,

^{a)} Panormitanus utique hic citatur a Salmant.; sed loco citato, id est, *in cap. 1, de excessib. praelat.*, n. 2, tractat de excommunicatione et suspensione: licet in fine his verbis concludat: « Sed hodie episcopi prae-

DUBIUM III.

Quis censuram Interdicti ferre, et quis tollere possit.

337. *Qui possint interdictum ferre. Et an, ad illud incurendum, requiratur culpa gravis.* — 338. *Qui possint tollere interdicta generalia a jure non reservata.* — 339. *Qui personalia particularia.* — 340. *De cessatione a divinis.*

Interdicta generalia lata ab homine non possunt tolli, nisi ab eo qui tulit, vel a Papa. — Vide Salmant.⁵

339. — « Resp. III°. Ab interdicto juris personali particulari, si reservatum non est, quivis approbatus potest absolvere. — Denique, per privilegium absolvendi ab omnibus censuris, non intelligitur potest tollendi interdictum locale, aut personale communitatis ».

DE CESSIONE A DIVINIS.

340. — Cessatio a divinis est: *Prohibitio clericis facta, ut abstineant ab officiis divinis, et ecclesiastica sepultura.* Putant autem Suarez et Filiuccius (contra alios) apud Salmant.⁶, posse episcopum unum effectum prohibere, et non alterum.

— Haec cessatio distinguunt ab interdicto, et non est censura; imponiturque in signum moeroris, vel ad reparationem gravissimae injuriae Deo irrogatae; afficitque omnes qui sunt in loco illo, ubi imponitur. Vide Salmant.⁷

Dubitatur autem: *an, hac cessatione indicta, clericis gaudeant privilegio eis concessio tempore interdicti?* — Negant communius Salmant.⁸ cum Palao, Bonacina, Filiuccio, Sanchez, etc. (contra aliquos); quia cessatio est novum gravamen, ultra interdictum. — Potest tamen cessatio suspensi per aliquot dies solemnes. Vide Salmant.⁹

Sacramenta vero concessa tempore interdicti, ut supra, conceduntur etiam tem-

^{a) Quid sit cessatio a divinis.}

^{b) Clericinon gaudent privilegio concessio tempore interdicti.}

pore cessationis. — Palaus, Bonacina ^{a)}, Suarez ^{a)}, etc. cum Salmant.¹

Cessatio imponitur ab iisdem, qui possunt ferre censuras, praecedentibus motionibus. — Vide alia apud Salmant.²

*Quid, de
usu stratu-
rum in ec-
clesiis.*
Demum hic obiter notandum id, quod habetur in decreto S. C. Caeremoniarum, scilicet: *Non licere cuicumque, etc. (ipsis personis regalibus tantum exceptis) ad ecclesias strata sibi deferri facere; et si secus actum fuerit, immediate cessandum, fore a divinis. Quod nisi servetur, rectores caeterosque ecclesiarum ministros ipso facto excommunicationis poenam ... incurrere, eamque ecclesiam ... habendam*

esse pro interdicta. Hoc decretum prescriptum est in Bullario Clementis XIe. Ac deinde notatur ibi: *Et facta... relatione ... Sanctitas Sua (id est, praefatus Clemens) decretum praeformatum approbat, necnon promulgari atque executioni tradi, et in omnibus Urbis sacrariis affigi mandavit. Die 3 Octobr. 1701.* Ita apud Ferraris⁴.

Qui praeterea refert, ex pluribus decretis S. C. Rituum, esse vetitum praebere evangelium inter missarum solemnia laicis ad osculum; sicut etiam prae stare ipsis usum throni, eosque admittere ad assistendum in presbyteriis.

Palaus, tr. 29, disp. 5, punct. 9, § 2, n. 11. — ¹ Tr. 10, cap. 6, n. 107. — ² Loc. cit., n. 109. — ³ Part. 3, decret. Congr. Cardin., decret. 1 S. C. Caeremon., de die 30 Maii

et 3 Octob. 1701. — ⁴ V. *Ecclesia*, art. 5, num. 28 et 29. — *S. R. C.*, vide *Decreta auth.*, n. 273, 1792, 1831, aliaque passim.

340. — ^{a)} Bonacina, *disp. 6, punct. 3, n. 5*, quoad communionem dicit: per modum via-

tici; et, *n. 7*, excludit matrimonium. Item Suarez, *disp. 32, sect. 2, n. 18 et seqq.*